

ljen, da je pri tatvini sodeloval. Tatvine se je udeleževal tudi Lukačev vajenec. Žito so v večjih ali manjših količinah prodajali raznim ljudem. Svojo krivdo so že deloma priznali. Za tatinsko dejanje se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

Vlom v Podstredi pojasnjen. Zadnjič smo poročali o vlomu, v stanovanje Moškoč Marije v Vojškem. Orožnikoma iz Senovega, naredniku g. Josipu Hrovatiču in kaplarju g. Bjugoviču Iso, se je še isti dan posrečilo izslediti vlomilca Pečnika Pavla, rojenega leta 1921 v Zagrebu in pristojnega v občino Podstreda. Pečnik ima na vesti tudi razne druge vlomne tatvine in rope, pri katerih je imel dobro izurjene pomočnike. Tolpa je imela zelo obširen delokrog. Orožniki iz Brežic so se že dolgo časa trudili, da izsledijo Pečnika, ki se je znal vedno spretno izmuzniti vsem nastavljenim pastem. Pečnik je nekatere vlomne hladnokrvno in odkrito priznal. Priznal je, da je vlomil v Silovcu pri Leopoldu Balas, viničarju, in mu ukradel nove hlače in 360 din. Petan Mariji iz Sromelj je odnesel 2 kg masti in 150 din vreden površnik; sodeloval je tudi pri vlomu v trgovino Franca Suša v Sromljah, kjer so vlomilci odnesli za šest tisoč dinarjev blaga. Orožnikom se je posrečilo najti precej ukradenega blaga in okrog 1500 din gotovine. Vlomilca kakor tudi njegovega tovariša so aretirali v poslopju gostilne Ivana Bogoviča v Brežicah, ukradeno blago pa so našli v Bogovičevi zidnici v Sromljah. Ljudstvo si je globoko oddahnulo, ko je zvedelo o aretaciji. Vsa čast orožništvu, ki je bilo noč in dan na delu in v najslabšem vremenu zasledovalo in izsledilo vlomilce.

Huda telesna poškodba. V Rečici pri Laškem je prošla žena rudarja Martina Brečka 31 letnega posestnikovega sina Konrada Kozovince iz Rečice, da bi šel po njenega moža. Ko sta se vrnila oba do Brečka, je ta napadel v jezi z nožem Kozovince. Dvakrat ga je zabodel v hrbet in ga je še pobil s topim predmetom do nezvesti. Kozovince so odpeljali s hudimi poškodbami v bolnišnico, Brečka pa so orožniki zaprili.

Zalosten obračun. 20 letni Ivan Jurglič iz Gornjih Jesenic pri Št. Rupertu na Dolenjskem je bil zaposlen v Benkovi tovarni mesnih izdelkov v M. Soboti kot mesarski pomočnik. Pri kosilu 26. oktobra se je sporekel s svojim tovarišem Blažem Bertetičem, doma iz Drobčevca v križevskem okraju na Hrvatskem. Med prepričkom sta razbila krožnik in 200 din vredno ogledalo. Bertetiču je bila služba z istim dnem odpovedana in pri izplačilu mu je blagajničarka za ogledalo odtegnila 100 din. Poklican je bil v pisarno tudi Jurglič, da se poravnata in da plača ostalo polovico škode. V pisarni sta se mirno poravnala in odšla, na dvorišču sta se pa ustavila in ponovno začela prepir. Jurglič je Bertetiča najprej pahnol od sebe, ta se je pa pogel proti njemu in ga zabodel z mesarskim nožem naravnost v srce. Smrtno ranjeni Jurglič je še napravil 35 korakov, nakar se je zgrudil ter med prevozom v bolnišnico umrl. Bertetič je po dejanju pobegnil, vendar so ga orožniki že prišli. Izpovedal je, da je imel z Jurgličem sovraštvo zaradi nekega dekleta.

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katere ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

trebno za pot na Oblačno goro. Noč je še prebila v gostilni.

Za Garnetta je to bila po dolgih letih prva noč, ko ni mogel spati. Tuhtal je in tuhtal, delal načrte drugega za drugim. Z nobenim ni bil zadovoljen, ker se je vsak končal z ugotovitvijo, da je pot za Marijo smrtno nevarna. Nazadnje je sklenil, da bo sam spremljal pogumno deklico, četudi bo medtem gostilna šla na nič. Toda naslednjega jutra se je vse prevrnilo: Marija je odločno odklonila njegovo spremstvo. Točno ob štirih je odrinila s tremi mežji. Gostilničar jo je prosil, naj vsaj puško vzame s seboj. Marija jo je odklonila, češ da ima samokres, ki ji bo zadostoval. Garnett je molče zrl za njo, dokler ni izginila za ovinkom...

Marija si je delala manj skrbi kakor Garnett in Erik. Garnettova slika je že izginila izpred njenih oči. Pač pa jo je Erikova trdovratno spremljala. Marija je nejevoljno ugotovila, da se njene misli nenehoma vračajo k Eriku. Kot gostilniškega pretepača in ženskarja si ga je predstavljala in si z zagrenjenostjo dopovedovala, da je najbrž spet v kaki ženski družbi. Od časa do časa pa se je v njenem srcu vzbudil dvom in se je med obsodbo vsiljevalo vprašanje, ali je Erik res tak, kakor so ji ga naslikali. Priznati si je morala, da je o njem največ pripovedoval Roger, ki je Erikov nasprotnik, in je gotovo pretiraval. Od drugih je le kaj malega slišala. A kdo ve, če posredno tudi to ni izviralo od Aspleta? Bodi

»Slov. gospodar« opozarjal kmalu po prevratu na olje iz tobaka

(Prebivalci na Ptujskem polju so nekaj let po prevratu že pridobivali okusno olje iz tobaknega semena)

Poročilo »Slovenca« o pridobivanju olja iz tobaka

»Slovenec« z dne 30. oktobra je objavil na 9. strani naslednji članek pod zaglavjem »Olje iz tobaka«:

»Bolgarija in naša država, zemlji tobaka, poskušata pridobiti z novim načinom pridobivanja olja iz tobaka. Vsi so vedeli, da vsebuje tobakno seme olje, nikomur pa še doslej ni padlo v glavo, da bi začel stiskati iz tobaknega semena olje. Ko so radi nastalega položaja začeli v Bolgariji premišljevat, kako bi se dala še najti kakšna nova možnost za pridobivanje rastlinskega olja, so se ustavili pri tobaku. Zdrobili so na drobno tobakno seme in ga stiskali. Prvi začetki so bili kaj preprosti. Dobili so 30% olja. Tobakno olje uporabljajo v industrijske svrhe, primerno pa je tudi za izdelovanje margarine. V Bolgariji upajo na žetev, ki bi znašala 200 kg tobaknega semena na hektar. Če posade s tobakom 400.000 ha zemlje, bi pridelali na leto 8.000.000 kg tobaknega semena. Ako pridelajo iz tega samo 30% tobaknega olja, bi ga bilo vendar 2.400.000 litrov. Bolgarsko poljedelsko ministrstvo, kmečka gospodarska društva, zadrage in poljedelski strokovnjaki se živo zanimajo za novo tobakno olje. — Bolgarski poskusi so vzbudili zanimanje tudi pri nas v Jugoslaviji. Sedaj tudi pri nas proučujejo razne možnosti, kako bi dobili iz tobaknega semena čim več in čim boljše tobakno olje.«

Prebivalci Ptujkega polja daleč pred Bolgarijo in južnimi Srbi

Kakor znano, je bilo nekaj let po prevratu dovoljeno prebivalstvu Ptujkega polja, da je začelo po svojih razsežnih in rodovitnih njivah saditi tobak, ki je prav dobro uspeval. Kakor z lukom ali čebulo že od nekdaj so si bili naši Polanci prav kmalu na jasnem, kaj in kako je treba ravnati s sejanim ali presajenim tobakom, da bo dobro uspel in bo šel v denar. Neverjetno naglo so razumeli naši ljudje naglo proizvodnjo tobaka, ki bi bil donosna nekaterim delom štajerske lep denar, da ni finančno ministrstvo po nekaj letih sajenje tobaka pri nas iz neznanih vzrokov prepovedalo in je ta prepoved še danes v veljavi. Polanska tobakna polja je od prepovedi zavzel zopet blaženi luk in tega bogznaj koliko starega znanca pusti oblast Polancem, da ga sejejo, gojijo in prodajajo okrog po svetu.

Polanci pa so s tobakom pridobivali tudi obilno tobaknega semena, ki je po velikosti podobno makovemu, je brez posebnega okusa in vsebuje precej olja.

Koj v začetku pridelovanja tobaka na Ptujskem polju se je oglašil v uredništvu »Slov. gospodarja« v Mariboru letos v visoko starosti nad 80 let v Ptuj umrli upokojeni podpolkovnik g. Davorin Žunkovič. Prinesel je steklenico brezbarvnega in brezokusnega olja, o katerem nas je zagotovil, da ga je iztisnil iz tobaknega semena, ki je bilo pridelano na njivah v okolici Ptuja. Olje smo nekateri člani uredništva z rajnim ravnateljem Tiskarne sv. Cirila g. dr. Antonom Jerovškom poskusili na solati in nam je izborna teknilo. Bili smo mnenja, da je podobno makovemu olju in da bi se izplačalo, ako bi naši Polanci ne metali odvišnega tobaknega semena na ogenj, ampak bi ga uporabljali za pridelovanje jedilnega olja.

G. podpolkovnik Žunkovič je napisal za »Slovenskega gospodarja« kratko navodilo, kako se da na povsem enostaven način iztisniti iz tobaknega semena jedilno olje, ki prav nič ne zaostaja za bučnim ali oljčnim.

Kakor hitro so pridelovalci tobaka čitali Žunkovičevo razpravo, jo je marsikateri uresničil. »Slov. gospodar« je prejel nešteto priznanj in zahval, ker je opozoril Polance, da ni na tobakni rastlini žlahtno samo listje, ampak tudi drobno seme.

S prepovedjo sajenja tobaka je padlo v vo-do tudi pridelovanje tobaknega olja.

»Slov. gospodar« je prvi opozoril Slovenijo na tobakno olje

Tokratno naše opozorilo na preteklost naj bi bila ugotovitev, da bolgarski poskusi s tobakovim semenom niso nič novega. Pridelovanje okusnega jedilnega olja iz tobaknega semena je razširilo po Ptujskem polju z objavo v »Slov. gospodarju« g. Žunkovič. Odkod pa je zajel g. podpolkovnik zamisel produkcije tobaknega olja, pa uredništvu »Slov. gospodarja« ni sporočil, ker ga v taisti z drugimi važnejšimi dogodki preplavljeni dobi tozadevno ni nikdo izpraševal.

Vsekakor pa si lahko »Slov. gospodar« lasti zaslugo, da je prvi v Sloveniji opozoril deželo, kako se da uporabiti na videz tolikanj neznatno tobakno seme za pridelovanje okusnega namiznega olja.

kakor koli, Marija je vse bolj čutila, da Erikova slika prav tako vpliva nanjo, kakor je vplivala v začetku poznanstva. Njene misli so se ustavile pri dogodku, ko jo je bil Erik svaril in jo rotal, naj skrivnosti ne razodene Aspletu. Poznejši dogodki so pokazali, da je bilo njegovo svarilo utemeljeno.

In zdaj? Kako zgovorno ji je opisal nevarnosti, ki baje prežijo nanjo. Brezdvomno: pot na Oblačno goro ni lahka. Toda Marija je že tudi druge gore preplezala, tako torej nima vzroka, da bi se bala opisanih nevarnosti. Zaklicala je mežgom in jih vzpodbujala k hitrejši hoji.

Pokrajina se je spremenila. Na obeh straneh steze se je razprostiralo peščeno morje: začela se je puščava. Marija je že čutila v očeh bolečine in se je potila od vročine, dasi je bila šele na začetku pota. Tolažila se je s tem, da bo med skalami Oblačne gore bolj prijetno, ker bo zavarovana pred žgočimi sončnimi žarki. Sklenila je, da bo vkljub vsem težavam in naporom poiskala gorkega puščavnika.

Njene misli so se zdaj oklenile skrivnostnega samotarja. On gotovo pozna njeno zgodovino. In več ve o njeni družini kakor kdor koli. Dve sto dolarjev ji je poslal, kar ji je omogočilo to pot. Mož se gotovo zanima za usodo njene družine. Morda je celo v kaki zvezi z njo. Vse bolj se je poglabljala v te in podobne misli.

Marija je bila tako zamišljena, da je šele tedaj opazila jezdeca, ki se je nenadoma prikazal iz gozda, ko

dejal prisotnim, ki so z napetostjo čakali njegove besede: »Čudno je to! Vedno sem mislil, da Afriko in njene skrivnosti temeljito poznam. A kakor vidim, sem se motil. Pravkar sem namreč ugotovil, da so tam tudi sloni, ki imajo umetne zobe!«

Čudna dežela. V notranji Mongoliji leži dežela Tajutov. Ruski raziskovalci, ki so pred kratkim prišli iz teh krajev, poročajo, da ne zavzema ženska nikjer druge na svetu tako nizkega družbenega položaja kakor tam. Prezir ženskega spola gre med Tajuti tako daleč, da se ženske ne smejo učiti niti govorice, niti temveč morajo uporabljati popolnoma drug, dosti skromnejši jezik. Če žensko zasadijo pri poskusu, da bi se nauči-